

גיליון

אשריכם ישראל

מאמרים וסיפורים אקטואליים
משיחותיו וכתביו של מגיד המישרים

הרב שמעון גוטסמן שליט"א

גיליון חג הפסח תשפ"ג

תוכן המאמרים:

אור לארבעה עשר בודקין את החמץ - עמ' ג'

סימני ליל הסדר - עמ' ד'

מאמר נפלא על פי סימני ליל הסדר לעורר הלבבות

קריעת ים סוף בזמן הזה - עמ' י"ב

האסיר שוחרר בזכות השבת | כמה שווה תמונה של מדוכא
אומנות התפילה | למי הטפו את הצלחת עם הסלטים | שירת האחדות

למה עכשיו? דווקא עכשיו!!! - עמ' י"ט

דברי חיזוק אל מול מאורעות התקופה - "בניסן עתידים להגאל"

זעקת "שמע ישראל" - עמ' כ"א

דברים לזכרו של כ"ק מרון האדמו"ר מקאליב זצ"ל במלאת 4 שנים להסתלקותו

קו השיחות והחיזוקים: 077-260-9134

לתרומות, לתגובות, להזמנת הרצאות ולרכישת הספרים

ניתן להתקשר: 08-9743208 \ 0527608955

ניתן לקבל את הגיליון בדוא"ל: 089743208A@gmail.com

אור לארבעה עשר בודקין את החמץ

וחשב לעצמו: כנראה שמחמת עבודתו הגדולה בנוסף לכל ההכנות וההנהגות המיוחדות הוא אף מהדר לטבול שוב קודם הקידוש...

ומאחר שאותו אברך רצה להבין את עניין ה"טבילה" לאחר מעריב" הוא הרהיב עוז ושאל את רבי מתתיהו: ילמדנו רבנו מהו סוד טבילה זאת? ורבי מתתיהו השיב לו שבשבוע האחרון לא הייתה הרבנית שלו בקו הבריאות והוא נאלץ לעבוד הרבה בענייני הבית, ובפרט ביום שישי הוא היה עסוק מאוד בניקיון הבית וכל הבישולים ושאר העניינים, עד שהוא לא מצא אפילו זמן ללכת למקווה בערב שבת!!! כשאותו אברך שמע את דברי רבי מתתיהו, הוא הבין פתאום דבר גדול: בכדי לזכות בהתעלות מיוחדת בשבת קודש צריכים להתחזק בעשיית רצון השם בערב שבת, אך מה בדיוק צריך לעשות? כל אחד את מה שבעת רוצה ממנו השם יתברך. ואם אחד צריך לעזור בבית, אז זו העבודת השם הכי גדולה שהוא יכול לעשות כעת, ודווקא אם הוא יעשה את זה מתוך שמחה ולשם יחוד וכו' הוא יזכה להתעלות מיוחדת.

ואכן העידו על רבי מתתיהו שראו אותו כשהוא מחזיק את המקל ועושה ספונגה, שזה היה נראה כאילו שהוא נוטל את הלולב בידו, וזאת מכיוון שהוא הרגיש שכעת הוא עוסק בעבודת השם לא פחות מאשר בשעת קיום מצוות אחרות.

מסיפור זה נוכל ללמוד על ההכנות לחג הפסח, בעבודות הניקיון וכדומה, שצריך להתייחס לזה כאל כל ענייני עבודת השם, וממש לומר לפני כן: 'הריני מוכן ומזומן לקיים רצון השם יתברך שציווני לבער את החמץ, וציווני "ואהבת לרעך כמוך", ואף ציווני להכיר טובה ולנהוג בשלום'. וכשמדובר בעזרה אצל ההורים אף לומר: 'ולקיים בזה מצות כבוד אב ואם ומצוות מורא אב ואם'.

יזכה אותנו השם יתברך להתכונן לפסח כהלכתו, ושהפסח הבא עלינו לטובה יהיה לא רק "כשר" אלא גם "שמח"...

אחיי ורעיי היקרים, פעם אחת נסעתי מקריית גת לאתרא קדישא מירון, היות ובאמצע השבוע אין אוטובוס ישיר עד מירון לכן נאלצתי לנסוע לבני ברק ומשם למירון, נסיעה ארוכה ומתישה, שהיתי זמן מה בציון הקדוש ופניתי לעשות שוב את המסע הארוך בואכה קריית גת, כשהגעתי לבני ברק "ברח" לי האוטובוס של קריית גת ונאלצתי להמתין עוד זמן מה עד האוטובוס הבא, ומשמים התפללתי באיצקוביץ ונכנסתי לחנות ספרים הסמוכה שם מצאתי את הספר הנפלא "שיחות התחזקות" – כרך מיוחד שמוקדש כולו רק לענייני שבת קודש בלא הקשר לפרשיות והמועדים, הספר הזה נתן לי חיזוק גדול, ואחר כך שמתי לב שרבי שמעון בר יוחאי הוא כידוע בחינת שבת ומשמים בחזור מרבי שמעון זכיתי לרכוש את הספר המיוחד מענייני השבת...

בספר הזה קראתי סיפור מדהים על רבי מתתיהו זצ"ל מתלמידי הרה"ק ה"בית אברהם" זצ"ל בטבריה, פעם אחת ראה אותו אברך בן עליה אחד, איך שהוא נכנס לתפילת מנחה של ערב שבת קודש ופתח באמירת ה"הודו" כמנהג החסידים, והוא עמד מתוך יישוב הדעת גדול ואמר את ה"הודו" בהתלהבות עצומה וחיות מיוחדת, עד שממש אי אפשר לתאר באיזה מצב מרומם הוא היה שרוי, ואותו אברך חשב לעצמו: כנראה שבמשך כל השבוע רבי מתתיהו יגע בסוגיות התורה ולמד כמה מאות דפי גמרא בעיון, ובירר כמה סוגיות, וכפי שהתקרב שבת כן הוא הכין את עצמו יותר ויותר, ובוודאי שכבר למד את כל ה"אור החיים" הק' ואף את כל הרמב"ן על הפרשה, וכן גם את כל המדרש והזוהר הקדוש. וכאשר ראה את גודל התלהבותו ב"בואי בשלום" הוא אף הפליג בדמיונו יותר ויותר מגודל ההכנה הרבה שהכין רבי מתתיהו את עצמו לקראת שבת המלכה.

ומשמים זיכו את אותו אברך בן עליה, שלאחר התפילה פנה אליו רבי מתתיהו וביקש ממנו שיתלוה אליו למקווה שהיה במקום מרוחק, אשר היה מסוכן ללכת לשם לבד, ואותו אברך התפעל עוד יותר

סימני ליל הסדר

יחץ - כשנפרדים שני אוהבים הם מחלקים טבעת אחת ביניהם, כדרך כורתני ברית, וכל אחד לוקח חצי על מנת לזכור את אהבתם לעולם, אומר הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זצ"ל שכך אנחנו חוצים את המצה שאנחנו כורתים ברית עם בוראינו ללכת בדרכיו ולשמור חוקותיו. ("מנחם ציון", מובא ב"חיבת

העבודה")

בס"ד בהמשך ב"צפון" נביא כמה רמזים נפלאים על חיבובה של המצה האמצעית, אך כעת רק נקודה אחת. המצה העליונה רומזת לעבר, האמצעית להווה והתחתונה לעתיד. ישנם כאלה שעסוקים כל הזמן עם העבר, הם יאהבו לספר: "פעם היה לי כסף", "פעם הייתי מצליח", "פעם הכל היה יותר טוב", או שהם יהיו שקועים כל הזמן במצפון ותסכול מהעבר: "איך פעם נכשלתי בעבירות", "חבל שעשיתי בעבר כל כך הרבה טעויות". ישנם גם כאלה שיותר מידי טרודים בעתיד: "איך אצליח לחתן את הילדים", "איך יהיה לי כח להחזיק מעמד עם הבעיות שלי כל כך מלא זמן".

אבל החכמה היא לחבב דווקא את ה"מצה האמצעית", להתמקד בהווה, נראה לך שאתה לא מסוגל "לסחוב" עוד הרבה זמן עם הטרדות שלך? דע לך שבורא עולם נותן לך בכל יום כח שאמור להספיק ליום אחד, נכון שיום אחד אתה מסוגל להחזיק מעמד? אז תהיה רגוע! הא, אתה טרוד מה יהיה עם המחר? מחר בורא עולם ייתן לך כח חדש

ליל הסדר הוא הלילה שמשפיע סדר לכל השנה כולה. אומר מרן המשגיח רבי ירוחם ממיר זצ"ל: מה שאיש מישראל, אפילו הכי פשוט, מקבל אמונה והתקרבות תוך סדר לילה אחת של פסח, לא ישיגו זה הפילוסופים עם כל חכמותיהם, אף משך כל ימי חייהם! ("דעת תורה" צו עמ' מה)

אומר רבנו החיד"א זצ"ל ("מורה אצבע" סי' ז): "יראה לי, שהלילה הזו, מאירה כשמש בתוקף באורות עליונים, ועל כן היצר הרע עושה לו פותחות ומבקש עילה ליכנס באחת מבני הבית או המשרתת, והחכם עינו בראשו שלא תנעל הדלת, ויעביר הכל, מוציא מצה [מצה מלשון מריבה] ומכניס אהבה, ואשריו".

הרה"ק ה"מאור עינים" זצ"ל כתב שאם לא היה לנו חג הפסח בכל שנה, לא היה אפשרות ליהודי להתחזק בעבודת השם באותה שנה.

אומר הרה"ק ה"בית אהרן" זצ"ל שליל הסדר הוא כמו יום כיפורים, שנהיים רחוצים לגמרי ומתחילים מחדש. (מובא

ב"שיחות התחזקות")

קדש - לא אומרים "קידוש" אלא "קדש" בלשון ציווי, אנו מצווים לקדש את החומר. הרי גם גוי שותה יין אבל היין מביא אותו למקומות לא טובים, לעומתו היהודי שותה את אותו היין ודווקא השתייה שנעשית בכדי לקיים את רצון השם מרוממת אותו ומקדשת אותו, כי היהודי יכול לקדש את החומר.

אליהו: זו מדתן של אומות העולם שכל הזמן חושבים על הזמנים הקשים שהיו להם בעבר, אבל יהודי יודע להסיח דעתו מכל אלו ולעסוק עתה בתורה ובמצוות מתוך שמחה, וכאילו היה תמיד מצבו טוב ברוחניות ובגשמיות, ולא יתן לשטן לגוררו לבאר שחת.

מגיד – אומר ה"אור החיים" הק' זצ"ל (שמות יג,ה) שליל הסדר הוא הזמן לפעול בשמים לזכות בזרע של קיימא, וכן לפעול בשמים לזכות לנחת מהילדים, כי זהו הזמן של "והגדת לבנך". כדאי לעשות לעצמנו תזכורת בתוך ה"הגדה" שזכור לנצל את הזמן המיוחד הזה לתפילות עלינו ועל אחרים.

המצוה המרכזית של ליל הסדר זה סיפור יצאת מצרים. "ואף אם לא יתחדש אצלו דבר בסיפורו, לא ימנע בשביל זה, לפי שכל זמן שמזכירין נפלאותיו יתברך בעולם, מתעורר כח עליון לחדש הטוב ההוא." (מדרש

בחדוש"ד"ה ובאמת, "מדרש הגדה")

מטרת ליל הסדר היא חיזוק האמונה, ודווקא החזרה על הסיפורים אשר מוכרים כבר, תוך כדי המחשה מחודשת וטיבול בסיפורים מהמדרשים וכדומה, זה הדרך לחזק את האמונה! ובזמן שבאמת לילה זה היה אמור לעבור על כולנו בשמחה ואהבה תוך כדי תחושת "בני חורין" אשר מתקרבים לאביהם שבשמים, מה שהיה מחזק את הקשר שלנו עם הקב"ה לכל השנה כולה, הרי שבפועל פעמים רבות ישנם "מעכבים" שמונעים מאתנו להשיג את המטרה האמיתית של הלילה הקדוש הזה. נצביע על שני דברים עיקריים אשר

בשביל יום נוסף, ואולי בכלל הוא ייקח ממך את הטרדות...

יש גם כאלה שדוחים דברים לעתיד: "בהזדמנות אטפל בזה", "בשנה הבאה אתחזק", "פעם אחרת יהיה לי חשק בשביל העניין הזה", ובאמת נאמר "אל תאמר מחר פן יהיה מאוחר", "ואם לא עכשיו אימתי", כי עמלק הוא שמשכנע אותנו לדחות את הכל למחר, וכבר רמזו בפסוק "צא והלחם בעמלק מחר", צא והלחם בעמלק הזה שאומר לך לדחות כל דבר למחר. וראיתי ממזכה הרבים הגה"צ רבי ישראל נח ברגר שליט"א רמז נפלא במילה "מחר" שאחרי האות מ' מגיע נ' ואחרי ח' – ט', ואחרי ר' – ש', וביחד זה יוצא "שטן" לרמז לך שאחרי ה"מחר" מסתתר השטן, כי הוא זה שמשכנע אותך לדחות הכל להזדמנות אחרת.

עם ישראל גם לא חושבים כל הזמן על העבר, וכמו שראיתי (בהגש"פ חיבת העבודה) מביאים שמרן המשגיח רבי אליהו לופיאן זצ"ל סיפר שבהיותו ברוסיה עמד פעם לנסוע דרך ארוכה ברכבת, ולכן הזמין לעצמו מקום בקרון שיש בו מיטות לישון, וכשבערב רצה לעלות למיטתו שמע את שכינו הגוי השוכב קרוב אליו כשהוא לא מפסיק להתלונן כמה הוא צמא, כיון שלא הפסיק הגוי מלצעוק לא יכל רבי אליהו להירדם עד שבליט ברירה קם ממיטתו והביא לו כוס מים על מנת שסוף סוף ישתוק, ואכן לכמה שניות נהיה שקט, הלה היה עסוק בשתייתו, אך משסיים התחיל הגוי שוב לצעוק "אוי, כמה הייתי צמא מקודם", ולא הפסיק לדבר על זה. אמר רבי

הטבע כרצונו ואהבתו לעמו ושומר החסד לאוהביו לדורותם, וכל הרחבת דברים בכיוצא בהם, והוא הדין לדבר אודות צדיק ורע לו רשע וטוב לו, ומה שאנו מבולבלים בגלות איך שהוא היטיב לנו באחריתנו".

(ב) הימים הקודמים לליל הסדר עוברים בבתים רבים בלחץ והתשה, עד שמגיעים לליל הסדר ללא ערנות וסבלנות מספקת לניצול הלילה להנחלת חינוך, חשוב מאוד לוותר על עבודות שאינם קשורות באמת

לכשרות הפסח, בכדי להגיע לחג עם יותר כוחות, כך נוכל לנצל את הלילה ואת כל החג לחינוך. וכמובא בגמרא (פסחים ק"ט.) תניא אמרו עליו על רבי עקיבא מעולם לא אמר הגיע עת לעמוד מבית המדרש, חוץ מערבי פסחים, ופירש רש"י כדי שישנו התינוקות ביום ולא בלילה בשעת ההגדה.

מה מאוד מומלץ להכין לפני הלילה חומר מתאים על יציאת מצרים ואמונה לפי רמת הילדים, וכן "חידות" מרתקות ולהכין הפתעות קטנות למי שעונה על החידות.

שימו לב לדבר נפלא, אנו מספרים את סיפור יציאת מצרים, מתפעלים מודים ומשבחים על כל אחד מחסדי השם, גם כשזהו רק חלק מהתהליך, גם כשלא הכל מושלם אנחנו מודים. "אילו הוציאנו

מפריעים לניצול ליל הסדר להנחלת חינוך לאמונה וכו':

(א) יש כאלה שנהנים להעביר את הלילה בשלל "ווארטים" על ההגדה של פסח או בחידושים מחידושים שונים ופלפולים מפלפולים שונים, וזאת על חשבון סיפור יציאת מצרים, שזוהי ודאי הנהגה לא נכונה, שכן הלא אפילו כולנו חכמים וכו' מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים, וזה מה שעשו כל החכמים הגדולים שהסבו יחד בבני ברק,

בעקבות הנהגה זו נהפך ליל הסדר לליל תחרות ה"וורטים" בין בוגרי המשפחה ואילו הצעירים יותר נשארים בצד... אם מעדיפים סיפורי יציאת מצרים על פני "וורטים" אף ניתן לשתף יותר את הצעירים בתיאור המכות וכדומה לפי רמתם, ובוודאי שבסיפורי יציאת מצרים מחנכים יותר, ואף מקיימים את מצות

בתמונה: מרן המשגיח זללה"ה לצידו תלמידו הרב גוטסמן שליט"א. המשגיח הקפיד להחזיק בעצמו את הספרים ולא נתן לאף אחד לעזור לו.

"והגדת לבנך". זכור! הילדים שלך קודמים לכל האורחים החשובים שישבו על שולחנך, זה הלילה שלהם.

וכך כתב תלמיד הגר"ח מוולוז'ין זצ"ל בספר מנוחה וקדושה (ח"ב עמ' 94): "ודע שאף אם תעסוק עמו כל הלילה בדברי חידודים בפירוש ההגדה או בפסוקי התורה לא יצאת ידי חובתך, אך ורק להסביר לו היטב מכל דבר עומק הנס וגבורת ה', ויכולתו לשנות

אבל אולי אני עשיתי את עצמי לעבד? אולי אני השתעבדתי לכל מיני דמיונות וכזבים? אולי אצלי התקשורת קובעת? אולי "הרב כולם" הוא מורי ורבי? את כל זה צריך לבדוק! שלא נהיה משועבדים לשקר.

מוציא מצה - זכיתי בס"ד לתובנה נפלאה על "מוציא מצה" בעקבות מעשה שארע איתי, לפני כמה שנים ארחנו בחור בעל תשובה בתחילת דרכו ל"ליל הסדר", הלה בישר לי בטלפון שהוא מתכוון להביא איתו שלוש מצות עבורי, ניסיתי להסביר לו שאינני זקוק למצות, אך הלה התעקש שקנה מצות והוא מעוניין להעניק לי אותם עבור ליל הסדר, לא רציתי לפגוע בו אז הסכמתי שיביא את המצות. כשהביא את המצות הבחנתי מיד שמדובר במצות בכשרות שאיננו רגילים לאכול בליל הסדר, וחיפשתי איך לצאת מהאי נעימות איתו. לקחתי את המצות שלו והנחתי אותם מתחת למפה שבה התכוונתי להניח את המצות שלי. ניגשתי לפתוח את ארגזי המצות עבודת יד שלי, פתחתי שתי חבילות שבכל אחת יש לפחות עשר מצות, ובכל אחת מהם נמצאה בקושי מצה אחת שלימה! בלית ברירה נאלצתי להשתמש גם במצות שהביא... ואז למדתי לקח, השי"ת אמר לי כביכול, שמעון אתה חושב שאתה ה"מארח" ש"מואיל בטובך" לארח את הבחור הזה, יש לך טעות! הנה, בלעדיו לא היה לך שלוש מצות בליל הסדר! ומזה התעוררתי יותר לזכור עד כמה כל יהודי חשוב אצל הקב"ה, ולעולם לא נוכל לדעת מי יותר משמח את הקב"ה.

בעקבות מעשה זה עלה לי בס"ד חידוש, הנה בליל הסדר אנחנו לוקחים בתחילה את

ממצרים ולא... דיינו", מודים על כל דבר גם אם לא היינו זוכים בדברים הבאים.

כמו שמסופר על הרה"ק ה"אוהב ישראל" מאפטא זצ"ל שאחד שאל אותו מדוע הרב כל כך שמח ואילו הוא כל הזמן עצוב? ענה לו הרב: כשאתה קם בבוקר ומגלה שאין חלב בבית אתה מתמלא באכזבה וצער, אבל אני קם בבוקר ודבר ראשון אומר "מודה אני" ומודה להשם יתברך על עצם החיים, אחר כך כשאני ניגש להכין קפה ומוציא סוכר כולי תודה לבורא עולם על הסוכר, ואם גם יש קפה התודה מוכפלת, ויש גם מים חמים? הודו להשם כי טוב! אלא מה, אין חלב? לא נורא, אחרי שהתמלאתי בשמחה מההודיה על כל מה שיש, זה בכלל לא נורא שרק דבר אחד

חסר... (מובא בהגש"פ "חיבת העבודה")

הזמן לספר ולהלל הוא דווקא "בשעה שיש מצה ומרור מונחים לפניך", לא חכמה לשבח ולהודות כשהכל מושלם, אלא כשיש מצה - עניות ומרור - שיעבוד, מי שמוציא את מקצת מן האור ומודה להשם הרי זה משובח.

ביום שני של חול המועד פסח חל יום הפטירה של מורי ורבי מרן המשגיח רבי שלמה וולבה זכרונו לברכה, המשגיח הרב וולבה היה שואל לפני פסח: "האם היום אנחנו לא במצרים?!" נכון, השם הוציא אותנו ממצרים, ממ"ט שערי טומאה, מכל השקר והדמיונות, אבל יתכן שלבנתיים חזרנו לשם... כי הכל תלוי בנו!

המשגיח גם אומר שכשמברכים כל בוקר "ברוך אתה שלא עשני גוי" צריך לעשות "חשבון נפש": השם לא עשה אותי עבד

בסעודת הבוקר הוא ברך שתי ברכות והופתע שחתנו הפעם ברך רק ברכה אחת, ואז הוא הגיע למסקנה שבעצם רק בפעם הראשונה מברכים שתי ברכות, היות וסיפורנו התרחש בחו"ל ושם עושים יום טוב יומיים אז בלילה השני ערכו שוב פעם את ליל הסדר, מיודענו ש"למד" שרק בפעם הראשונה מברכים שתי ברכות ברך הפעם רק ברכה אחת והופתע שהפעם חתנו מברך שתי ברכות, ואז הוא הגיע למסקנה חדשה שבעצם תמיד מברכים שתי ברכות ורק בבוקר חתנו שכח לברך את הברכה השנייה, לכן למחרת בבוקר הוא ברך שתי ברכות ומאד הופתע שדווקא חתנו ברך עכשיו רק ברכה אחת, ואז הוא "הבין" שכנראה רק בלילות מברכים שתי ברכות ואילו בימים רק ברכה אחת, לכן במוצאי יום טוב כשישבו לאכול סעודת חול המועד ברך הוא שתי ברכות וממש התפלא שפתאום חתנו מברך רק ברכה אחת, לאחר שהתפלפל בנידון שוב ושוב החליט שכנראה בחול המועד שבו מותרת מלאכת דבר האבד מברכים רק ברכה אחת. כשהגיע ליל שבת חול המועד הוא ברך שתי ברכות ושוב התפלא שחתנו הסתפק בברכה אחת, ומתוך מאמץ עילאי "לדון את החתן לכף זכות" הוא "הבין" ששבת שונה מיום טוב ובשבת צריך לדאוג יותר לכבוד יום העדיף מכבוד לילה לכן בשבת עושים הפוך מיום טוב ודווקא בבוקר מברכים שתי ברכות, והנה בבוקר הוא ברך שתי ברכות ולא הצליח להבין מדוע החתן מברך רק ברכה אחת, ומתוך כל הפלפולים שעשה הוא הגיע למסקנה ברורה וחד משמעית שחתנו

שלושת המצות ומברכים עליהם ברכת "המוציא", לאחר מכן מניחים את המצה התחתונה ומברכים "על אכילת מצה" כשאוחזים ביד רק מצה אחת שלמה ואחת חצויה, ומדוע כל כך חשוב להניח את המצה השלישית לפני שמברכים "על אכילת מצה"? אלא באו לרמוז לנו שנדע שגם מי שהוא שבור או חצוי, גם מי שאיננו "מושלם" [ומי באמת כן מושלם??] כולם, כולם חשובים, וגם את החצוי אנו זקוקים בכדי לקיים את המצוה. אנחנו לא לוקחים את המצה השבורה רק מפני שהיא מוחבאת בין שתי מצות שלמות, אלא מברכים עליה גם כשהיא גלויה לעין כל.

נסיים קטע זה בסיפור משעשע שיחזק אותנו בס"ד בעבודת "כף זכות". כמה הרבה פעמים אנחנו ממהרים לכעוס ולשמור טינה על דברים של מה בכך, רק בגלל "אי הבנה", הרי אם מגיעים להידברות בין הצדדים הרבה פעמים הכל בא על מקומו בשלום. אספר לכם סיפור משעשע שמלמד עד כמה נגרם מחלוקת רק בגלל שמתביישים לשאול את הזולת בצורה מכובדת לפשר התנהגותו הנראית כחריגה. את הסיפור היה רגיל לספר הרה"ק רבי שלום מקאמינקא זצ"ל. (מובא ב"מאמרי חיזוק")

יהודי בור ועם הארץ זכה להשיא את ביתו לתלמיד חכם, החתן הסב על שולחנו בליל הסדר וכשהגיעו ל"מוציא מצה" ברך חמיו ברכת המוציא והחל לאכול מצה, ואז הוא שמע את חתנו מברך שתי ברכות גם "המוציא" וגם "על אכילת מצה", חמיו התבייש בבורותו ואמר לעצמו "טוב שלמדתי שמברכים שתי ברכות", למחרת

המלאה... בשונה מהמון שאמר "וכל זה אינו שוה לי", עם ישראל שמחים עם "מחצית השקל" ושמחים גם עם "חצי המצה"... שמעתי דבר נפלא: בליל הסדר בו מצווים "והגדת לבנך" להעביר את המסורת לדורות הבאים, מרמזים לנו שנדע שהילדים מחפשים דווקא את מה שמחביאים... כלפי חוץ אני יכול להראות לילד שלי דברים מתוקים, אבל הילד מחפש את הפנימיות. אם אני אזכה לנהוג בצדקות אמיתית בתוך ליבי זה הדבר שהכי ישפיע על הילד. היתה תקופה קשה בארצות הברית שיהודי שלא בא לעבודה בשבת פוטר מעבודתו, הרבה עשו מסירות נפש וכל שבוע נאלצו לחפש עבודה חדשה. לאחר שנים שמו לב אנשים לתופעה מוזרה, שתי יהודים עשו את אותה מסירות נפש ולא עבדו בשבת, האחד זכה שכל ילדיו גדלו ונהיו גדולי תורה, ואילו השני כל ילדיו יצאו עוקרי הדת רח"ל, שאלו את מרן רבי משה פינשטיין זצ"ל איך קרה דבר שכזה? השיב להם הרב: נכון ששניהם עשו את אותה מסירות נפש בדיוק, אבל הראשון כשנכנס לביתו בליל שבת לעריכת הקידוש הוא היה כולו שרוי בשמחה גדולה והכריז בקול דברי הודיה לקב"ה שזיכה אותו עוד פעם לעשות מסירות נפש לכבוד השבת, ילדיו גדלו וזכרו את השמחה של אבא והם שאפו להמשיך את דרכו. אך השני היה חוזר עם פנים נפולות וכולו היה נאנח ומתאונן על הקושי בשמירת השבת, כשילדיו גדלו הם הבטיחו לעצמם שהם לא "יסבלו" כמו אבא... ללמדך כמה הילדים מחפשים את מה שאנחנו מחביאים ואינם מסתפקים ברושם החיצוני.

פשוט מחפש לעשות ההיפך ממנו, ואז הוא קם ונתן לו סטירה מצלצלת כשהוא גוער עליו ואומר: כמה התאמצתי לדון אותך לכף זכות, אבל זהו! שמונה פעמים אתה עשית בדיוק הפוך ממני, אתה פשוט מחפש לזלזל בי! תתבייש לך! אוי, כמה מסכן אותו עם הארץ, הוא חושב שמקומו בגן עדן במחלקת מוסרי הנפש על כף זכות... והוא כלל לא קולט שבקלי קלות הוא יכל לחסוך לעצמו את כל השיבושים, אם רק היה מתגבר על הבושה ומבקש מחתנו שילמד אותו מתי מברכים שתי ברכות הלא אז הוא היה מברך בכל פעם כנדרש ולא נפגע ופוגע לחינם.

מורי ורבותי! הסיפור הזה הוא סיפור שאנחנו נפגשים איתו כל הזמן! כמה כעסים פגיעות ועלבונות יכולנו לחסוך אם רק היינו מגיעים להידברות עם הזולת. נתקלת בהתנהגות מוזרה של הזולת כלפיך? במקום להשאיר את זה בלב ולנסות לדון לכף זכות, מה שלא תמיד מצליח, ולבסוף פעמים רבות "מתפוצצים" מכעס... הלא אפשר בקלות לשאול את הזולת בעדינות לפשר מעשהו ובדרך כלל מתברר שבסך הכל הייתה כאן איזו אי הבנה קטנה.

צפון – את מה מצפינים ומחבבים כל כך? דווקא את המצה השבורה – רוצה השם נשברי לב, השם מחבב את מי שמכיר את מקומו ונוהג בענווה. ודווקא השבור ההוא שאינו מושלם חביב כל כך אצל הקב"ה, כל מעשה קטן שלו עושה נחת רוח גדול לקב"ה.

דווקא את המצה החצויה מחבבים, וזה מלמדנו לשמוח תמיד בחצי הכוס

האחרונות לחג, בלית ברירה נכנס מיודענו לביתם ללא קבלת רשות, הוא נכנס לסלון ומצא שם את געצל שקוע בתוך ערימה ענקית של מצות, אותם הוא אכל במרץ רב, לקח זמן עד שננער מאכילתו ושם לב לאורח החשוב. הוא קבל את פניו בשמחה רבה והזמין אותו ליטול ידיים ולהצטרף לסעודתו. מיודענו הזדעזע וענה "בערב פסח אסור לאכול מצות!".

"מה אתה אומר?! שאל בפליאה ובבת צחוק געצל, "אז מה אתה רוצה? שאני יאכל עכשיו חמץ?!", "אסור לאכול עכשיו חמץ, אני לא כזה עם הארץ, אני יודע". דבאשע לאה העגלונית שיבחה את בעלה "תמיד ידעתי שאתה יודע יותר מכל הבחורי ישיבות, בטח שאתה צודק".

"ומה בכל אופן תסכים לאכול כעת?" שאל געצל, ומיודענו השיב "דייני במעט תפוחי אדמה וחמיצה".

געצל פסק ללעוס מצות, וגעה בשחוק מתגלגל, "חמיצה?! ככה אתה חושב כי אין חלילה בייתי בית כשר? אצלי חושב אתה שאוכלים חלילה חמץ בפסח?! האמן לי אין זה נאה כלל שבחור ישיבה לא יודע כי פסח אסור בחמיצה וכי מה ההבדל בין חמץ לחמיצה? אצלי לא תמצא שום מחמצת וחמוץ, לא לימון ולא מלח לימון, ולא שום דבר כיוצא בזה!". ושוב העגלונית נעמדה לשבח את בעלה ה"ידען" המהולל...

כשסיים געצל את ארוחתו הוא פנה למיודענו ואמר לו "הבאתי אותך לכאן בכדי שתדריך אותנו בענייני הסדר, אז אמור לי בבקשה ממה מכינים כרפס?" געצל שמע והורה לעגלונית להכין את כל הנדרש,

הלל – אומר הרה"ק המגיד מקאזניץ זצ"ל שקדושת ליל הסדר תלויה מאוד ב"הלל", ואפשר להזדכך לגמרי על ידי אמירת ההלל בהתלהבות מתוך שבח והודיה להשי"ת.

(מובא ב"שיחות התחזקות").

נרצה – אסיים בסיפור שקראתי בעלון הנפלא "שמעו ותחי נפשכם". סיפורנו התרחש לפני יותר ממאה שנה, כאשר בחור ישיבה שהפרוטה לא היתה מצויה בכיסו נאלץ להישאר בישיבה גם בימי חג הפסח, הן לא היה לו מהיכן לשלם את הוצאות הנסיעה לבית. מיודענו הסתובב בשבילי העיירה בה שכנה ישיבתו, כשהוא מהרהר היכן יזכה להיות השנה בליל הסדר, ולפתע נשמעו קולות גלגלי העגלה של געצל העגלון, געצל ממש צהל לקראת הבחור ישיבה והזמין אותו להתארח על שולחנו בליל הסדר, מיודענו לא התלהב כל כך מההצעה, הן אמנם כולם מספרים שאצל געצל לא חסר אף פעם אוכל, אבל בכל זאת, בליל הסדר הוא היה מעדיף להתארח אצל תלמידי חכמים, ולא אצל געצל העם הארץ של העיירה. מיודענו התלבט ולא מהר להשיב, אך בסוף הגיע למסקנה כי היות וחג הפסח כבר ממש מתקרב ולבנתיים לא הציעו לו הצעה אחרת, מוטב שייענה בחיוב וכך לפחות יוכל להיות רגוע שיש לו היכן להתארח. געצל התרגש ושמח מאד "איך אני מודה להשם שגם השנה אזכה לארח תלמיד חכם, ברוך השם גם שנה שעברה זכיתי, אני כל כך שמח".

בערב פסח דפק מיודענו על דלת ביתו של געצל, אך אין קול ואין עונה, דפיקותיו לא נשמעו אצל בני הבית העסוקים בהכנות

מתוך מתיקות וקרא בחדווה: "נו, ברוך השם, זכינו לקיים שנה נוספת סדר פסח כהלכתו! גם אורח סמוך היה על שולחנו! הודו להשם כי טוב כי לעולם חסדו! לשנה הבאה בירושלים הבנויה!". את המילים האחרונות סיים געצל בלחש ונשכב על המטה הסמוכה, כעבור שניות ספורות הדהדו נחירותיו הקצובות בחדר, בלית ברירה נאלץ מיודענו להזדרז ולצאת מבית הגעלון.

כשיצא מיודענו לרחובה של עיר החל מהרהר על "רוע מזלו", שבעוד חבריו מתארחים אצל רב העיירה ואנשים תלמידי חכמים, הוא נאלץ לשהות בסדר המקוצר של געצל... אך לפתע פילחה מחשבה אחרת את לבו: "מי שמני לשופט וקובע, סדר של מי מקובל ורצוי יותר בשמים...? והלא רחמנא ליבא בעי [הקב"ה רוצה את הלב]! האומנם נגרע חלקי מחלקם של בני משפחתי וחברי? כלום אוכל להעריך אל נכונה יקרת נשמתו של יהודי?! ואולי גרם סדרו של העגלון נחת רוח לקב"ה לא פחות, ואולי אף יותר מ"סדר" כמו שצריך... כי תמימות של יהודי פשוט וכוונותיו הרצויות, בוקעות ומגיעות עד לכיסא הכבוד! ואולי זכות מיוחדת היא שזיכוני משמים להשתתף בסדרו של יהודי כזה... ומה לי להתאונן על גורלי?...".

הסיפור הזה נוגע לכל אחד מאתנו, לפני ליל הסדר נתכונן בס"ד כמו שצריך, אבל מה יהיה בפועל? זה הכל תלוי בידי שמים, "לאחר מעשה" נשמח ונאמין שהשתדלותנו נרצית לפני השי"ת.

"וכעת לחרוסת, איך מכינים חרוסת?" שאל געצל ומיודענו התנצל שמעולם לא עזר לאמו בהכנת החרוסת... געצל התאכזב, איזה בחור ישיבה הוא אם אפילו חרוסת אינו יודע להכין. כששמעה זאת העגלונית היא זרזה את בעלה ללכת לרב העיירה על מנת שייתן להם מתכון לחרוסת... וכעת כיבד געצל את מיודענו לגרד את החזרת, געצל הגיש בפניו קערה עמוסה בחזרת שיכולה להספיק לכל השכונה... ומיודענו גרד וגרד, כשהוא משתעל ומתעטש לסרוגין, ידו נפצעה, עיניו לא פסקו מלהזיל דמעות, אך הערמה לא נגמרה... עד שבשעה טובה הגיע הזמן ללכת להתפלל.

בחזור מהתפילה פתח געצל בסדר הלילה במרוצה, ולפתע באמצע ה"מגיד" הוא נעצר ודפק על השולחן. "יש לי קושיה חזקה, מדוע נאמר בהגדה מעשה ברבי, ואחר כך אליעזר ורבי, יהושע ורבי, טרפון ורבי, ורק עקיבא נותר בלי רבי, מדוע הוא לא זכה שיצטרף אליו איזה רבי?", מיודענו כבר התיימש מלהתווכח עם געצל והנהגן כמסכים עם "קושייתו המיוחדת", געצל המשיך להריץ את ההגדה והסדר, עד שהגיעו ל"שולחן עורך", כעת אמר געצל שהלחץ מהמשך ההגדה מפריע לו לאכול, הוא מעדיף שימשיכו עם ה"הלל" וה"נרצה", ואחר כך יאכלו ביישוב הדעת... הרבה ברירות לא היו למיודענו שנאלץ לשנות מהסדר, אלא שכאשר סיימו את כל ההגדה שתה געצל כמה כוסות יין, ובקושי החל לטעום מהתבשילים עד ששמורות עינו החלו לרפרף, הוא פיהק בהרחבה, נאנח

קריעת ים סוף בזמן הזה

שבת בדקדוק, ויזהר לא לדבר ולקרא דברים שאינם מתאימים לשבת, בוודאי יזכה לגאותו הפרטית. ומכאן נקיש גם לחג הפסח שבוודאי הוא מסוגל לא רק לגאולה כללית אלא גם לגאולה פרטית, ומי שיתחזק בחג הפסח ויקבל על עצמו קבלות חדשות, בוודאי יזכה שיתקיים בו "בניסן עתידין להיגאל".

הרה"ק המגיד מקאז'ניץ זצ"ל מבאר מדוע בזמן קריעת ים סוף נבקעו כל מימות שבעולם, כי באותו הזמן כל המקומות הסגורים והחסומים נפתחו, ללמד שכך יכול תמיד השם יתברך להוציא את האדם מכל המייצרים והמחסומים (מובא בד"ת תוא"י). ובוודאי בכל שנה אפשר לזכות לזה בשביעי של פסח, לצאת מכל המייצרים והמחסומים, לזכות לחרות בכל המובנים, ובפרט לחרות רוחנית.

כמה שווה תמונה של מדוכא

גם כשיש מחסומים גדולים והכל נראה רק חשוד, אל ייאוש! דווקא מהאפילה זוכים להגיע לאורה גדולה. פעמים רבות אנחנו מתפללים, ומיד לאחר מכן המצב נהיה רק יותר גרוע... ברור שזהו ניסיון האם נסמוך על השי"ת, או שמא חלילה נתייאש ונפסיק להתפלל. ומביא הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א משל למה הדבר דומה, לאחד שבא לנקוש על דלת חברו, הוא שם לב דרך העינית שבדלת שיש אור בבית, אך משנקש בדלת לפתע האור נעלם, הסיק הנוקש שבעל הבית מתעלם מדפיקותיו והולך לישון... אך באמת בעל הבית ניגש לפתוח את הדלת, ורק משום שהוא התקרב אל הדלת נסתרה העינית... ללמדנו שדווקא לפני שדלת הישועות נפתחת יש חושך... כמו שרגע לפני ישועת ישראל במצרים המצב נהיה רק יותר גרוע...

האסיר שוחרר בזכות השבת

אחיי ורעיי, חודש ניסן מסוגל כידוע לגאולה, ובפרט בחג הפסח, כימים ההם בזמן הזה, ובאמת גם אם חלילה הגאולה הכללית מתעכבת אפשר לזכות לפחות לגאולה פרטית, לצאת מכל המייצרים בגוף ובנפש. מספרים על יהודי אחד שבעבר לא היה שומר מצוות ונכלא בבית האסורים ושם התחזק על ידי שיעורי תורה שנמסרים בכלא, יום אחד הוא בישר למגיד השיעור: בעוד שבועיים ימים אני כבר לא אהיה כאן! הרב התפלא ושאל אותו: הלא אמרת לי שיש לך עוד שלוש שנים לרצות בכלא? השיב האסיר: כבוד הרב לימד אותנו שאם ישמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלים, אז אני קיבלתי על עצמי לשמור שבת וברור לי שלאחר שתי שבתות אני ייצא מהכלא! הרב הופתע והגיב: צר לי לאכזב אותך אבל הכוונה היא שאם כל עם ישראל ישמרו שתי שבתות יגיע המשיח, אף אחד לא הבטיח לך שאם רק אתה תתחזק בשמירת השבת תזכה לגאולה פרטית. האסיר לא התרגש מהדברים והשיב לרב שבמחילה מכבודו אבל הוא משוכנע שגם אם אחד מישראל ישמור שתי שבתות הוא יזכה לגאולתו.

עברו שבועיים והאסיר שוחרר באורח פלא, השופט חזר בו מפסק הדין, מקרה מוזר ביותר... האסיר חזר הביתה ומצא שהרה"ק החידושי הרי"ם זצ"ל אומר (בליקוטי הרי"ם על הש"ס) שגם אדם פרטי שישמור שתי שבתות יזכה לגאולתו הפרטית.

כל פעם שאני מספר את זה אני מוסיף ואומר: ובוודאי לא רק מי שלא היה שומר שבת והחל לשמור שבת יזכה לגאולתו, אלא גם מי שכבר שומר שבת אם יתחזק ללמוד ולקיים את הלכות

בקושי עברו שבועיים, והוא קיבל פנייה מחברת פרסום מתחרה שגם הם רוצים להשתמש בשירותיו כדוגמן... מהר מאד הוא מצא עבודה חדשה המכניסה סכומים הרבה יותר גדולים... אותו אדם ראה בחוש איך דווקא האפילה שהביאה אותו לדיכאון הגדול היא עצמה זו שהביאה לו את הישועה הגדולה. (מובא בעלון "שלום לעם")

עוד סיפור על אסיר ששוחרר

ובאמת תמיד הישועה מגיעה דווקא מתוך החושך הגדול, דווקא כשמכיר האדם שאין לו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים, ממש כמו בקריעת ים סוף, דווקא אז מגיעה ישועתו. ובעניין הזה אספר לכם את סיפורו של הרב מרדכי רובשקין שליט"א, והגם שרבים כבר נחשפו לסיפור שלו, תיכף אציין בפניכם פרטים פחות ידועים, אשר מהם נלמד שכאשר נמצאים במצב של צרה מיד כאשר מכירים בעובדה הזאת שאך ורק בורא עולם יכול לעזור לנו, הישועה מגיעה. (הסיפור הובא בחוברת של "מוסדות קבר רחל") על הרב רובשקין נגזרו בארצות הברית עשרים ושבע שנות מאסר, וזאת מתוך מניעים אנטישמיים. הרב רובשקין התחזק באמונה ובטחון בהשם, ובחסדי שמים הוא זכה לחנינה מנשיא ארצות הברית ובעקבותיה הוא שוחרר כבר לאחר כשבע שנות מאסר. במשך כשבע שנים בני משפחתו שכרו עורכי דין אשר ניסו בכל דרך לערער על גזר דינו, אולם העתירות נדחו שוב ושוב, עד שבשנה שעברה בערב "זאת חנוכה" קיבל מיודענו מכתב אל בית הכלא בו נמסר לו שהעתירה האחרונה במשפטו נדחתה, ושוב אין מקום לערער על גזר דינו.

הרב רובשקין הניח את המכתב בצד ואמר כך: "עכשיו אחרי שעשיתי את כל ההשתדלויות וכל מה שתלוי בידי בשר ודם נדחה, אז אני הרי רק בידך, אבא מתוק שלי, ריבונו של עולם, איזה כיף להיות רק בידיים שלך, אבא אוהב, אבא אוהב!".

ובאמת הבעיה שלנו היא שפעמים רבות אנחנו רואים את החושך הזה ופשוט מתייאשים ובורחים... מפסיקים לצפות לישועה ונכנסים לייאוש, ואז הקב"ה בא לפתוח את דלת הישועות אך לצערנו אנחנו כבר לא נמצאים ליד הדלת... לכן חשוב מאוד לא לאבד את התקווה אף לא לרגע, וגם אם התפללנו ואנחנו רואים פתאום "חושך" נמשיך להתפלל ולקוות לישועה, כי הקב"ה מושיע רק את מי שמקווה לישועתו ולא מתייאש.

מספרים על אדם אחד שהיה מנהל עסק גדול, יום אחד הוא נקלע לקשיים גדולים והסתבך כלכלית עד שכמעט נאלץ להכריז על פשיטת רגל, הוא לא היה מסוגל להכריז על כך, ונכנס לדיכאון גדול, הוא יצא לטייל בפארק הסמוך לביתו בכדי לשאוף קצת אוויר, כשכולו מוטרד ומודאג התיישב לנוח על אחד הספסלים ולפתע שם לב שמיישהו עומד עם מצלמה גדולה ומצלם אותו, הוא גער בצלם והודיע לו שיתבע אותו לדין אם יפרסם את התמונות, הצלם אמר לו: לא חשבתי לרגע לפרסם את התמונות בלי רשות, אני מציע לך מאה אלף דולר תמורת אישור שימוש בתמונה שלך, הלה חשב שהצלם חומד לו לצון, אך הצלם הסביר לו שחברת פרסום רוצה לפרסם תרופה לדיכאון, הם מחפשים תמונה "טובה" של אדם שנראה בדיכאון, בכדי לפרסם כך: מדוכא? קח את התרופה והכל יעבור... הם ניסו לצלם כמה דוגמנים אבל התמונות לא יצאו מספיק טובות, המצולמים לא נראו מספיק בדיכאון... "ופתאום עברתי כאן וראיתי את הפרצוף שלך, לדעתי זה התמונה הכי מוצלחת שיכולה להיות, תרוויח עליה הרבה כסף"... הלה ברגע הראשון חשב להתרגז על ההצעה, אבל בסוף הבין שזה יכול לעזור לו לצאת מהמשבר הכלכלי, אז הוא התמקח על הסכום ובסוף בתמורה למאתיים אלף דולר הוא חתם חוזה על שימוש בתמונה.

שאם האדם היה מקבל את הישועה בשעה שעדיין הוא לא התייאש לגמרי מהכוח של עצמו, אזי אחרי שייוושע הוא ידמיין שהישועה באה מכוחו, וידמיין שההשתדלות והחכמה שלו הם שעמדו לו. ומשום כן בורא עולם נאלץ כביכול להמתין עד שנרגיש "אפסים", בטלים ומבוטלים לכוחו ורצונו של בורא עולם, ורק אז הוא מושיע אותנו.

"וכן הישועה הכללית של ימות המשיח צריכה לבוא אחר השכות גדול של עקבתא דמשיחא, ללא שום פתח תקוה וישועה". ("מבשר טוב" עקבתא

דמשיחא עמי' פא)

וכך אומר ה"צוהר לתיבה" (הובא בספר "תהילות"): "והטעם שהגאולה באה בהיסח הדעת, דכשהאדם בדעתו אזי מחשב פעולות להינצל מן הצרה, ואין לו בטחון גמור על השם יתברך, לכן אין לו עזר מהשם יתברך, שהשם יתברך אומר: כיון שאתה רוצה להציל את עצמך בפעולות אין אני רוצה לעזור לך, ואראה איך אתה תוכל לעזור לעצמך, אבל כשהאדם מסיח דעתו מן הצרה ואומר: מה לי לעשות פעולות, השם יתברך יעשה מה שרוצה, אזי עוזר לו השם יתברך".

סיפור מופלא ביותר

יהודי צריך לזכור תמיד את קריעת ים סוף, לזכור שגם כשיש מחסום טבעי ענק, הרי שיכול הקב"ה להסיר אותו תיכף ומיד. הבעיה שלנו היא שכשאנחנו זקוקים לישועה גדולה אנחנו שואלים שאלות: איך הקב"ה יוכל לעזור לי, הרי המצב כל כך מסובך?? כאילו שהקב"ה צריך את העצות שלנו בכדי לעזור... יש לקב"ה מספיק דרכים איך לעזור, ומלך פורץ גדר, אפילו את ים סוף הוא קרע, אין לו בעיה להסיר ברגע את כל המחסומים הכי גדולים שבעולם. וכפי שתקראו בסיפור הבא

(הובא בעלון "אור שרה" גיליון 759 בשם הרה"ג רבי אהרן קטנוב שליט"א): לפני שנים חי יהודי בשם רבי דוד דניאל ז"ל, הלה לקה בליבו והוא אושפז במחלקת טיפול נמרץ שם

ומיד לאחר מכן הוא הדליק נרות חנוכה בשמחה, ולאחריהם הוא אמר פרק תהלים בהתחדשות. והנה למחרת, באורח מפתיע ובלתי צפוי, הישועה הגיעה, השם יתברך בעצמו שחרר אותו.

וכך מתאר הרב רובשקין את רגעי השחרור: "אכלתי מצה [כפי הנראה זה האוכל היחיד שהשיג בכשרות מהודרת] וטונה והתפללתי: עכשיו חנוכה, אנא ממך, כל יכול, עשה עמי נס... תחזיר אותי הביתה... פתאום אני שומע ברמקול שקוראים לי... לקחו אותי לבניין בו יושבים המנהלים, האחראים, אני יושב בחדר והם נכנסים פנימה ונועצים בי מבטים כאילו הם רואים מולם את 'קריעת ים סוף', רציתי לומר להם שיפסיקו לנעוץ בי מבטים משונים כאלו, אבל עוד לפני שפציתי פה הם אמרו לי: 'קרא את המכתב... כתוב בו שאתה משוחרר... אתה הולך הביתה!...'".

וממשיך הרב רובשקין: "המילים הראשונות שיצאו מפי היו 'ודו לה' חסדו', נס! וזה קרה יום אחד אחרי שקיבלתי מכתב רשמי שההשתדלות שלי לכאורה העלתה חרס, שאין מה לעשות יותר, יום אחרי המכתב ההוא שוחררתי... הקדוש ברוך הוא הראה לנו מי בעל הבית...". ומוסיף הרב רובשקין שברגע שהגיע זמן גאולתו הרי שהגאולה הגיעה בחיפזון, ממש בבחינת "ויריצהו מן הבור", לא הסכימו לו להישאר ולו רגע נוסף בכלא, פשוט "גרשו" אותו אל החירות...

מרבן ה"חתם סופר" זצ"ל אומר (בהר דף ע"ד) דבר נפלא על הפסוק "ואיש כי לא יהיה לו גואל והשיגה ידו...", וזה לשון קדשו: "רצה לומר מי שמדמה בנפשו שאין לו גואל מכל בני אדם, כי משליך יהבו על ה', יהיה נפשו סמוך ובטוח, כי סופו והשיגה ידו ונגאל". זאת אומרת שמי שאכן מרגיש שרק השם יתברך יכול לעזור לו, הוא יכול בהחלט להיות בטוח שתגיע ישועתו!

ומדוע באמת הקב"ה ממתין עם הישועה עד שנחוש ממש "חסרי אונים"? ההסבר לכך הוא

חזר על דברי חז"ל: "אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים".

לאחר כשבועיים ימים היה פיגוע בנתניה, אחת מהפצועות קשה מאד הייתה במצב קריטי, מדובר בתירת מאוסטרליה, מרצה באוניברסיטה באוסטרליה למדעי המזרח התיכון. היא הגיעה עם קבוצה של תיירים לארץ במסגרת סיור עיוני. היא ביקרה בסוריה, לבנון, עזה, וגם בישראל, לאחר מסע של כמה ערים בארץ, ביניהן קיסריה, הם הגיעו לבית מלון בנתניה ושם שהו עד התחנה הבאה. באותו יום המרצה שהייתה אחראית על הטיול אמרה לקבוצה שיש להם אפשרות בשעה הקרובה לעשות קניות ולהתארגן ובעוד שעה האוטובוס יחכה להם וימשיכו הלאה. היא החליטה להיכנס לקניון בנתניה, היה תור בכניסה עקב בדיקתו הקפדנית של המאבטח. צמוד למאבטח עמד מחבל מתאבד עם חגורת נפץ על מותניו, ולפתע נשמע פיצוץ עז. אלה שעמדו במעגל הראשון אליו נהרגו במקום, אלה שעמדו במעגל השלישי ממנו נפצעו קל עד קשה, ואלה שעמדו במעגל השני רובם היו במצב קריטי עד אנוש, ואחת מהן הייתה התירת מאוסטרליה. כחות ההצלה הבינו שהזמן שלה קצוב ורצו לדעת מה לעשות, בדרך לבית החולים התקשרו לאוסטרליה ואיתרו את ההורים שלה. התברר שהתירת הזו היא אישה בערך בת ארבעים, לא נשואה, ואמא שלה מנהלת עמותה שדוגלת בהשתלת איברים. האמא ביקשה לתרום את איברי הבת לבתי החולים בארץ, וכל איבר נתרם לבית חולים אחר, והנה היחיד שהתאים לו הלב של התירת מבחינת סוג הדם הנדיר שלה וממדי הלב היה דוד דניאל! הניתוח הצליח ודוד זכה לשבע שנות חיים נוספות. כי אם הקב"ה רוצה הוא יכול תמיד להושיע. והוא יתברך נתן לאותה אישה מאוסטרליה את המחשבה להגיע לארץ ישראל, ובדיוק בתקופה ההיא, ובדיוק לפי המסלול הזה בו היא תהיה דווקא בנתניה ובדיוק ליד המחבל, לא קרוב מידי ולא רחוק... ובדיוק

הוא הורדם וחובר למכונה אשר תפקידה להחליף את פעולת הלב, מכונה זו יכלה לעזור לו למשך שלושה חודשים בלבד, והרופאים צפו שאם עד אז לא תתקבל תרומת לב עבורו, הוא יסיים את חייו רח"ל. הרב קטנוב שליט"א בקר בשעתו את החולה וערך עבורו "מי שברך", הפרופסור שהיה מנהל המחלקה הבין שהרב מתפלל לרפואת החולה, והוא פנה אליו בהלצה: "האם אתה מאמין שהתפילה שהתפללת עליו תועיל והוא יצליח לקום?", והרב אמר לו שאכן הוא מאמין בכוחה של התפילה בכל מצב, הפרופסור צחק למשמע תשובתו, ואף הסביר לו שבכדי לקבל לב להשתלה צריך למצוא אדם בריא על ערש דווי, כי אין אפשרות לעשות השתלת לב מאדם שכבר מת, ואדם בריא הרי לא יתרום את ליבו... ואדם חולה הלב שלו נמצא בשלב של ריקבון מהמחלה, ולכן יש למצוא אדם בריא שנפגע כתוצאה מנפילה ממקום גבוה, תאונת דרכים או פיגוע וכדומה, והגיע למצב גסיסה. ונניח שמצאנו אדם כזה, צריך לדאוג שהמשפחה שלו תסכים לתרום את האיברים שלו, יהודים רבים מקפידים על ההלכה ולא תורמים איברים, ונניח שמצאנו אדם בריא שההורים והמשפחה הסכימו לתרום את הלב שלו, צריך שהלב יהיה בגודל מתאים לממדי הלב של המושתל, ובמקרה של דוד דניאל ישנה בעיה נוספת – יש לו סוג דם נדיר מאד, ורק אחד מתוך מאה אלף איש יכול להתאים לסוג הדם שלו. ולכן, סיכם הפרופסור: הסיכויים שנמצא לב כזה, שואפים לאפס! הפרופסור המשיך ואמר: ונניח שנמצא ויהיו כל הנתונים הללו, אתה יודע כמה אנשים מחכים בתור להשתלת לב? ביניהם ישנם כאלה שיש להם את היכולת הכספית לשלם הרבה מאד בכדי לקבל לב כזה, ולדוד דניאל אין משפחה ואין לו אפילו שקל בארנק. נראה לך שנוכל להשתיל לו לב?? לכן, סיכם הרופא: דע לך שהתפילה שלך היא תפילת שווא. הרב נבהל מאד מדברי הפרופסור, ועם זאת הוא

תחת מערכות הטבע וכו', לנו אין טבע, כל הנהגת הכלל ישראל היא למעלה מן הטבע, ואם כן באמת אין אצלנו כל חילוק בין מצב של הרחבה והרווחה, ובין מצב של לחץ וצרה, תמיד אנו תלויים על בלימה, ואין לנו אלא להישען על אבינו שבשמים, והוא סוד התפילה שבאה דווקא אחרי הכרה גמורה כי אין כל מצב זולתו יתברך, אין עוד מלבדו, וזה עניין "תפשו אומנות אבותם", כי באו אז לדרגת אבותם הקדושים, אשר הם היו תמיד "בבחינת מן המיצר" – לקרוא אך בשם ה' בכל מצב. דברי רבי ירוחם זצ"ל מראים לנו שתמיד יש אפשרות להתחדשות בתפילה, גם כשנמצאים בשגרה ואין דבר המטריד אותנו, שכן תמיד צריך לחוש "מן המיצר", שבעצם אין לנו כלום, ובפחות מרגע אפשר שחלילה נפסיק לקבל את כל מה שיש לנו וכו'.

כל הצרות שמגיעות אלינו מטרתם העיקרית היא לעורר אותנו לדבר עם השם, להודות על הימים שבהם לא סבלנו, ולבקש ולהתחנן על העתיד. כי הקב"ה מחבב מאד את הקול של עם ישראל, ואם חלילה לא זוכרים לדבר עם השם – להודות על כל הטובות, אז חלילה מגיעים צרות שבעקבותיהם כולם מדברים עם ה' – בתפילות שיתבטלו הצרות.

וכפי שאומר המדרש בפרשת בשלח (שמו"ר כ"א ה') שכאשר עם ישראל סבלו במצרים הם התחילו לצעוק לקב"ה ומיד כשצעקו התחיל הקב"ה את תהליך הגאולה, ולאחר שיצאו ממצרים היה הקב"ה מתאווה לשמוע שוב את קולם, אך לא היו רוצים, ולכן גירה לפרעה לרדוף אחריהם, וכשמצאו את עצמם מוקפין מכל הרוחות, הם סוגר מלפניהם, השונא רודף מאחריהם, וחיות המדבר משני הצדדים, תלו עיניהם לאביהם שבשמים וצעקו אליו. ומביא המדרש בשם ר' יהושע בן לוי משל למה הדבר דומה, למלך שהיה בא בדרך והייתה בת מלכים צועקת לו בבקשה ממך הצילני מן הליסטים, שמע המלך והצילה, לאחר ימים ביקש לישא אותה לאשה, היה מתאווה שתדבר עמו ולא הייתה רוצה, גרה המלך

אמא שלה דוגלת בהשתלת איברים, ובדיוק האדם היחיד שהתאים לו הלב שלה היה דוד דניאל. ללמדנו שהכל תלוי אך ורק ברצון השם יתברך, ואסור להתיימשך מכוחה של התפילה.

זהו המסר המרכזי של קריעת ים סוף, לזכור שהשם יתברך הוא המושיע אותנו, ובידו להושיע אותנו בכל מצב שהוא. שמעתי מהרה"ק ה"נועם ישראל" מקרעטשניף ק"ג זצ"ל על הפסוק "ויהי בשלח פרעה את העם", אין "ויהי" אלא לשון צער, ומה הצער הגדול ביציאת מצרים? הצער הוא כאשר חושב האדם ש"בשלח פרעה את העם", הוא תולה את הישועה בדרך הטבע...

אומנות התפילה

את אומנות התפילה אנחנו לומדים מקריעת ים סוף, אתם יודעים מתי מגיעה הישועה? כששופכים ים סוף של דמעות בתפילה, כשמתרפקים בהשתפכות הנפש על השם יתברך.

מרון המשגיח רבי ירוחם ממיר זצ"ל מבאר על הפסוק (שמות י"ה) "ופרעה הקריב וגו' והנה מצרים נוסע אחריהם וייראו מאד ויצעקו בני ישראל אל ה', דהנה מביא רש"י והוא מהמכילתא: "ויצעקו תפשו אומנות אבותם, באברהם הוא אומר אל המקום אשר עמד, ביצחק – לשוח בשדה, ביעקב – ויפגע במקום", דברי המכילתא טעונים ביאור, דוכי לא ידענו שזו אומנות אבותינו וכו', ומה מחדש לנו כאן, ובכלל מדוע התפילה נקראת "אומנות" מה? זה כל כך מומחיות להתפלל? הילד שלי בן השלוש יודע להתפלל... אומר רבי ירוחם שבמאמר חז"ל זה התחדשה לנו ידיעה גדולה, והיא – שהאבות הקדושים אף במצבם הנוח התפללו תמיד מתוך תכלית הלחץ, לא פחות כלל מתפלתם של הכלל ישראל מתוך גודל לחצם שלהם על הים, כי סוד הדבר הוא שכלל ישראל תמיד הנם בבחינת "מן המיצר", מעולם אין להם לסמוך ולמישהו אחר לפנות, כי אם לצעוק אל ה! וזאת בשונה מאומות העולם אשר הם מונחים

ועוצם ידי עשו לי את החיל הזה". ואם מתרגל לבקש על כל דבר קטן מהשי"ת נעשה רגיל בזה שהוא איננו יכול כלום לבד, וכגון כשקם מהמיטה אף על פי שיכול להתלבש לבד ויכול לירד מהמיטה לבד, אבל הוא אומר "ריבוננו של עולם תעזור לי בזה", וכך מתרגל שבלי השי"ת אינו יכול לעשות כלום.

ולכן הגם שיעקב אבינו היה יכול לשלוח מלאכים לעשיו והם יטחנו בפעם אחת את עשיו וארבע מאות איש שלו ולא יישאר זכר שריד ופליט ממנו, אבל יעקב רצה להתרגל שהוא חי עם השי"ת, ואת זה הוא רצה ללמד את כלל ישראל שכל דבר אפילו שיכולים לעשותו אך צריכים לבקש מהשי"ת, "ויירא יעקב מאד וייצר לו" (ל.ב.ח) – שהתפלל ורצה להכניס בלבנו, שאפילו שיש לו מלאכים שיעזרו לו צריכים רק דבר אחד "אני חי רק עם השי"ת, בלי הבורא כל עולמים איני יכול כלום". כי צריכים להתרגל להתפלל ולבקש עזרה משמים על כל צעד ושעל, וכך נעשים דבוק ומקושר ל"ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום", וכך יכולים להגיע לדביקות הבורא אמתית ולזכות להתקשר להקב"ה. ("דברות קודש"

וישלח תשפ"א)

וכפי שראעתי ב"באר יעקב" על פורים אריכות רבה על כמה וכמה יסודות בעבודת התפילה אותם אפשר ללמוד מדרכו של מרדכי היהודי ע"ה, ואחד מהדברים הוא שגם אחרי שראה מרדכי סייעתא דשמיא עצומה, שהמן הושפל על ידי אחשורוש, ואפילו מקורבי המן אמרו לו שאם ככה נפל בפני מרדכי בוודאי ימשיך ליפול עד הסוף, ועם זאת מרדכי לא פסק מלהתפלל, כי ידע מרדכי שגם אחרי שהתהפך המזל לטובת ישראל זקוקים הלאה לרחמי השם ואף פעם לא כדאי להפסיק להתפלל.

שירת האחדות

יש יסוד שאני אוהב לחזור עליו, נגיד אותו עכשיו בקצרה. חז"ל אומרים ש"ביקש הקדוש ברוך הוא לעשות חזקיהו משיח, וסנחריב גוג ומגוג, אמרה

בה את הליסטים כדי שתצעק אליו שוב, ואכן התחילה לצעוק, אמר לה המלך לכך הייתי מתאוה – לשמוע קולך! כך אמר הקב"ה "יונתי בחגוי הסלע, השמיעני את קולך". ומבאר ה"עין יוסף" שכאשר עם ישראל היו במצרים הם צעקו לקב"ה, אך כשהוציאן ממצרים לא אמרו שירה והודאה להשם על יציאת מצרים, ומשום כן גירה הקב"ה את פרעה לרדוף אחריהם בכדי שיאלצו לדבר איתו! זאת אומרת שאם עם ישראל היו עומדים מעצמם לדבר עם הקב"ה – להודות על יציאת מצרים, היו חוסכים לעצמם את כל המתח והצער מרדיפת פרעה אחריהם!

סיפר לי יהודי יקר על חבר שלו ששמע דברי חיזוק מאחד הדרשנים שליט"א והרב אמר בדרשתו כך: צריך להתפלל על כל דבר, אפילו על האוכל שיש לך בצלחת צריך להתפלל שתזכה לאכול אותה, ישב אותו יהודי בדרשה ופקפק בדברים, זה היה נראה לו קצת מוגזם, לא עוברים אלא כמה ימים והוא הוזמן לחתונה, הוא נכנס לאולם ו"תפס מקום", הוא הניח סלטים בצלחת, וניגש ליטול ידיים, כשחזר גילה שמאן דהוא התיישב לו במקום והוא אוכל את הסלטים שמזג לעצמו...

אסיים קטע זה בחידוש נפלא מכ"ק מרן האדמו"ר מתולדות אברהם יצחק שליט"א, דהנה בפרשת וישלח כתוב שיעקב אבינו פחד מאד מהמפגש עם עשיו אחיו, עד שהרבה בתחינה וכו', ולכאורה יש להבין הלא אם ליעקב אבינו הייתה את האפשרות לשלוח מלאכים ממש אל עשיו אחיו, כפי שרש"י ע"ה מביא בתחילת הפרשה, אם כן אין שום מקום לפחד, הרי מלאך אחד יכול להחריב את כל מחנה עשיו? אלא מבאר האדמו"ר שליט"א על פי דברי ה"באר מים חיים" שצריכים להתרגל לבקש כל דבר מהשי"ת, וכל דבר קטן שהולך לעשות אף על פי שלכאורה יכול לעשות את זה לבד יבקש "רבוננו של עולם תעזור לי בזה", כי אם אינו מתרגל לבקש כל דבר מהשי"ת יכול לבא חלילה לבחינה שיחשוב "כחי

בבית משפחת הרה"ח ר' אלעזר גפנר ע"ה, שעלה במעלות קדושים באסון במירון, ובדבריו סיפר שלאחר השואה היה הגה"צ רבי מיכאל בער וויסמאנדל זצ"ל שרוי בצער רב על מה שעבר ושלא עלה בידו להציל מבעוד מועד את יהדות הגולה, בצר לו נכנס אל הרה"ק הריי"צ מלובאוויטש זצ"ל, וגולל את כל אשר על ליבו, אמר לו הריי"צ: ומי עשה כל זאת? הרי הכל הוא מאת השי"ת, בשירת הים אנו אומרים "השם ימלוך לעולם ועד" שתי פעמים, וגם את התרגום "ה' מלכותיה קאים לעלם ולעולמי עלמיא", ולכאורה התרגום שבדרך כלל מפרש הפסוק על פי הפשט כאן אינו מתרגם כהרגלו, כי "ימלוך" היינו בעתיד, ואילו "קאים" היינו בהווה, המשיך הריי"צ ואמר: אתה יודע מדוע התרגום שינה וכתב בלשון הווה? זאת על מנת להדגיש לנו שאף שבאופן נגלה אנחנו מאמינים שבעתיד יהא בחינת "השם ימלוך", אבל בהסתר, במסגרת "התרגום" אנו יודעים שגם בהווה השי"ת הוא המלך לעולם ועד! [וכל דבר נעשה בהשגחתו המופלאה], ועל כן אמר התרגום "קאים" בלשון הווה, ולכן אנו כופלים בתפילה את הפסוק שתי פעמים, ואומרים גם את לשון התרגום, להחדיר הדבר אצל כל בני ישראל המתפללים להשי"ת, שידעו ויבינו שהשי"ת תמיד כאן, אפילו שאין אנו רואים לעת עתה את התגלות מלכותו בעולם לעין כל, כי לא את הכל צריך להבין, ובהסתר השי"ת מנהיג עולמו בהשגחה פרטית.

ובאמת כך הייתה דרכו של רבי עקיבא ע"ה להאמין שכל מה שעובר עליו זה בוודאי לטובה, ולכן באו רבותיו להתארח אצלו בליל הסדר בבני ברק כי ידעו שאצלו אפשר להגיע ליותר ויותר גילוי חסדי השם ונפלאותיו בכל המצבים.

יהי רצון שנזכה כבר שיקויים בנו "בניסן עתידים להיגאל", גאולה שלמה, למען דעת כל הארץ כי השם הוא האלוקים לבדו.

מידת הדין לפני הקדוש ברוך הוא ריבוננו של עולם... חזקיה שעשית לו כל הניסים הללו – שניצל מסנחריב ונתרפא מחוליו – ולא אמר שירה לפניך תעשהו משיח?! (סנהדרין ז"ד ע"א וברש"י).

ומדוע לא? מדוע מי שלא אמר שירה לא יכול להיות משיח? וכי היו חסרות לחזקיהו זכויות – הרי השם חשב בהתחלה שהוא ראוי להיות המשיח? מסביר הגה"צ רבי חיים פרידלנדר זצ"ל דבר נפלא (שפ"ח מועדים): כשהמשיח יגיע כולנו נזכה לגלות את הקשר בין כל המאורעות שעברו עלינו, אבל לבנתיים אנחנו נמצאים בתוך חושך, אנחנו לא מבינים מה הקשר בין כל מה שעובר עלינו. אבל אנחנו צריכים להתחזק באמונה, להאמין שיש קשר נפלא בין כל מה שעובר עלינו, וכל דבר מקרב אותנו אל השלמות.

זה כמו למשל, יש לך ביד חתיכה אחת של "פאזל", זה נראה סתם קישקוש, משהו שצריכים לזרוק לפח, אבל אתה יודע שזה רק חלק קטן מתוך משחק שלם, וכשתמצא את כל החלקים תוכל להרכיב תמונה יפה, אז אתה לא זורק את זה לפח.

אתם יודעים מי יזכה להיות המשיח? מי יזכה להראות לנו איך כל מה שעבר עלינו קירב אותנו אל השלמות? רק מי שגם עכשיו בתוך החושך הוא חי עם כזאת אמונה חזקה עד שאפילו עכשיו בגלות הוא אומר שירה – כי הוא מרגיש כל כך חזק שיש קשר בין כל מה שעובר עלינו, ושכל דבר שעובר עלינו הוא חלק מהטוב המושלם.

בשביעי של פסח אנחנו חוזרים אל קריעת ים סוף, אל השירה ששרו כולם עם משה רבינו, כדאי שנזכור שהשירה הזאת היא לא "היסטוריה", זה משהו שקיים כל רגע, כל רגע של אמונה זה "שירה", ושיא השירה תהיה לעתיד לבא, שנאמר "אז ישיר" בלשון עתיד.

נסיים בסיפור מחזק (מתוך גיליון "נועם שיח" – ויזנין): מרן האדמו"ר מויזניץ שליט"א הגיע לניחום אבלים

למה עכשיו? דווקא עכשיו!!!

תש"מ, מובא בגיליון וארא תשפ"ג) כי הדברים ממש מחיי נפשות למצבינו כעת. וזה לשונו: "זהו כלל גדול שצריך לדעת גם בימינו, שפעמים הרבה שומעים מבני אדם המתייאשים מהגאולה בימינו, אף שח"ו הם לא כופרים ואפיקורסים, אלא אדרבה הם יהודים שומרי תורה ומצוות, אבל בקוצר דעתם ומיעוט השגתם הם מפטירים בשפה לאמר איך יוכל משיח לבוא בדור כזה והרי יש כל כך הרבה חוטאים ופושעים. אך באמת לא בדעת ידברו, כי היפלא מה' דבר, הלא אדרבה מפני שהדור נמוך ושפל כל כך וכחות הטומאה התפשטו עד קצה הגבול הרי זה סימן כי קרובה ישועתנו לבוא..."

"דווקא כאשר יגיעו ישראל למצב כזה שיהיה נראה שכבר נדחו ולא יוכלו קום יותר, בעת ההוא יעלו מבור גלות, כמו שאמרו בזוהר הקדוש על הכתוב נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל, שכנסת ישראל תפול כל כך עד שלא תוכל מעצמה להקים מהגלות, אלא הקב"ה יקים אותה ויאמר 'אנא אוקים לה', אקים את סוכת דוד הנופלת", עיי"ש. היינו שדרשו את תיבת 'קום' לפניך ולאחריה, שכאשר 'נפלה לא תוסיף קום' ויתייאשו מעצמם שהם לא יכולים לבד לעשות מאומה לקום מנפילתם, אזי יתקיים בהם 'קום בתולת ישראל', שיבוא הקב"ה שהוא כל יכול והוא יקים את בני ישראל. הנה כי כן נמצא שאדרבה ככל שרואים יותר את שפלות הדור וריבוי השמד והתגברות הטומאה, אזי גוברת התקוה בלבנו כי בא מועד להחיש גאולתנו ולהקים אותנו. אך לנו אין אפשרות למדוד ולשער אימתי כבר הגיעו לתכלית השפלות והירידה שמשם אי אפשר ליפול יותר, שאז תהיה הגאולה..."

"זה הכוונה במה שאנו אומרים, אני מאמין באמונה שלימה בביאת המשיח ואף על פי שיתמהמה וכו', ומזכירים בכוונה את העניין של אף על פי שיתמהמה, שכאשר אנו רואים שהגאולה

מורי ורבותי, זה כבר תקופה ארוכה שכולנו צועקים: אבא שבשמים הושיענו! חייבים גאולה מיד! אבל לצערנו בחודשים האחרונים הצעקה הזו הולכת וגוברת עם כל כך הרבה גזירות ניסיונות וצרות קשות רח"ל. ואני הקטן שאלתי: אם באמת אנו כל כך רוצים גאולה, איך יתכן שהיא עדיין לא הגיעה? עד שעשיתי חשבון נפש והגעתי למסקנה מאוד כואבת: ביום שמנהל הבנק מתקשר לנזוף בנו או ביום שמקבלים איזו בשורה לא פשוטה, אזי מיד אנחנו רוצים בדחיפות גאולה, אך מיד ברגע שיש קצת פחות לחץ, ביום שבו השמש זורחת ומחייכת אלינו, מיד שוב אנחנו משלימים עם הגלות ולא זועקים... זה ממש כמו שהקב"ה הכביד את לב פרעה שוב ושוב, פרעה חטף מכה וזעק: אני רוצה לשחרר את ישראל, וכשרק נגמרה המכה הוא שכח מכל ההבטחות שלו, הוא גם שכח מכך שהתנהגות שלו יכולה להביא עליו עוד מכות... ומה עושים כעת? איך פתאום נזעק ונבקש גאולה גם ביום שהכל הולך אצלנו כשורה? אז זה ברור שמי שיודע לכאוב את צער השכינה הוא ממשך לזעוק ולבקש גאולה בכל מצב ולא עליו אנחנו מדברים, אבל גם אנחנו הקטנים יכולים להמשיך ולזכור את השכנים המשפחה והידידים שלנו שהרבה מהם סובלים הרבה יותר מאתנו, וכך גם ביום שבו אצלנו העניינים מתנהלים כשורה נזכור את כלל ישראל שסובל צרות נוראיות רח"ל, ולא נרפה מהתפילה וההתחזקות עד שכבר נשמע את הקול המבשר ואומר גאולה.

אלא מאי? כולם שואלים: למה שהגאולה תגיע בדיוק עכשיו?

כל אחד שואל את השאלה הזאת בנוסח שונה, ולכל השאלות הללו מצאתי תשובות בדבריו המחזקים של הרה"ק ה"שפע חיים" מצאנו זצ"ל, ואף שמעולם לא הבאתי ציטוט כל כך ארוך, הפעם אחרוג ממנהגי ואלקט בפניכם קטעים משיחת חיזוק של הרה"ק ה"שפע חיים" מצאנו זצ"ל (פר' וארא

אלא שרוצים להגיע למטרתם באופנים שונים הנסתרות והנגלות, על כן בוודאי תבוא הגאולה בדורנו.

"אלא שיש בני אדם קטני דעת ומעוטי השגה אשר מתוך התחסדות יתירה שבהם, כשרואים את שפלות הדור הם מתחילים לדאוג ולחשוב חשבונות אם אפשר שבני הדור הזה יזכו לגאולה, ומתוך זה נופלים לספיקות באמונה. כל זה כי לא באו בסוד ה' ולא למדו בספרים הקדושים ולא עיינו בעומק דרך תלמידי הבעש"ט הקדושים, ולכן אין הם יודעים ומבינים מאומה..."

"כן קבע הקב"ה את סדר עולמו, שעד שלא יהיה עולם התיקון יהיו בעולם כוחות הטומאה, ולפני אור הגאולה בהכרח שיתגבר החושך, כמו שנאמר והארץ היתה תוהו ובוהו וחושך על פני תהום ורוח אלוקים מרחפת על פני המים, ואמרו במדרש (בראשית רבה ב,ד) זה רוחו של מלך המשיח, ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור, זה אורו של מלך המשיח (ראה אוה"ח הק' שם, אות כב), אך הסדר הוא שתחילה חייב להיות תוהו ובוהו וחושך על פני תהום, ורק אחר כך תבוא הגאולה, באופן של ויאמר אלקים יהי אור, דהיינו שלא יהיה זה מעשי בני אדם שיתקנו את העולם, אלא שהקב"ה לבדו יאמר יהי אור.

"ואנו אין לנו אלא לעשות דבר אחד בלבד, להתחנן ולבקש מאת ה' המתרצה ברחמים ומתפיים בתחנונים, כל יהודי יעמוד בתפילה, זה עומד בזוית זו ומתפלל וחברו עומד בזוית אחרת ומתפלל לפני ה', שכבר יושיע וירחם על עם בני ישראל, לא רק בגשמיות אלא עוד יותר ברוחניות, וירומם את נשמות ישראל, ויכניס בהם רוח טהרה ממרום, ויאיר ויזריח בהם הרהורי תשובה לשוב אל ה' לבלתי ידחו ח"ו, וכל תפילות אלו יצטרפו יחד והן א-ל כביר לא ימאס תפילות רבים, אולי יחוס עם עני ואביון להקל מעול גלותנו עדי נזכה לקץ הגלות ולביאת משיח צדקנו. כי כל כוחנו הוא רק בתורה ובתפילה ותחנונים". עכל"ק.

יהי רצון שנזכה כבר שכימי צאתנו מארץ מצרים יראנו השי"ת נסים ונפלאות, ונזכה מיד לגאולה שלמה ברחמים.

מתמהמהת ומתעכבת כל כך, וכח הטומאה מתגברת כל כך, אף על פי שלכאורה היה מקום להתייאש ולומר, אוי לעיניים שכך רואות שכבר נכרתה האמונה מישראל ושוב אין למשיח למי לבוא כי אינם ראויים לגאולה, אבל האמת היא כי לא זו בלבד שאין אנו מתייאשים מהגאולה, אלא אף על פי שיתמהמה אדרבה זה עצמו גורם לנו שנחכה לו יותר שיבוא, כי מאחר שברבות הימים אנו סמוכים יותר לארץ ואנו עומדים במדרגה הנמוכה ביותר, או אז אחכה לו יותר ויותר, ואחכה לו בכל יום שיבוא, כי אם עד עתה סברתי שאולי הוא יבוא בעוד שנה או כמה שנים, וספרתי את השנים עד ביאת המשיח, הרי כעת כאשר אני רואה את גודל הנפילה של כלל ישראל שבאו לשפל המדרגה שמשם אי אפשר ליפול יותר, אזי אני מאמין שקרובה ישועתנו ואחכה לו בכל יום שיבוא, שאני סופר ומונה את הימים שנשארו עד ביאת המשיח, ואין לנו כח לחכות אפילו עד חודש ניסן אלא אחכה לו בכל יום שיבוא.

"לפיכך נקרא זמן הגאולה בשם 'קץ', כי גבול וקץ קבע הקב"ה בעולמנו שכוחות הטומאה אין יכולים לעבור אותו, כי אם הם יתפשטו יותר מגבול זה יהיה חורבן ואבדון לעולם, והגאולה תהיה כשכבר יבואו עד לקץ ולגבול הזה, לקצה היכולת שאי אפשר להניח לטומאה להתפשט יותר, כמו שהיה בעת בריאת העולם שאמר הקב"ה לעולמו די של תתפשט הטומאה יותר, וצדיקים קדושי עליון שדבר לא נעלם מנגד עיניהם היו יכולים לחשב ולשער בדקדוק מתי יהיה הרגע הזה.

"וכשיבוא הזמן הזה לא תהיה הגאולה בבחינת אחישנה, אלא בעתה, וכשהגאולה היא בבחינת בעתה אז תהיה הגאולה בכל אופן, בין ישראל עושין תשובה ובין אין עושין תשובה. ואפילו לדעת רבי יהושע (סנהדרין צ"ז) שהקב"ה מעמיד להם מלך שגזירותיו קשות כהמן, הרי גם זאת כבר עבר על ראשינו, שהרי צורר היהודים היטלר ימ"ש היה מלך כהמן שביקש להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים, וגם הרשעים בימינו אינם טובים יותר מהמן הרשע ויערימו סוד לאבד שארית יעקב ח"ו,

זעקת "שמע ישראל"

דברים לזכרו של מרן האדמו"ר מקאליב זצ"ל במלאת 4 שנים להסתלקותו (כ"ג ניסן)

פטירת תלמידי רבי עקיבא בהם מתחזקים באהבת ישראל. כאשר כידוע האדמו"ר זצוק"ל היה סמל ענק של אמונה ובטחון, ואף היה משקיע מאמצים מיוחדים בכדי לחזק ולהמחיש את האמונה בימי חג הפסח ובפרט בליל שביעי של פסח.

וכן מפורסמת לכל האהבת ישראל של האדמו"ר, אשר התייחד באהבה מיוחדת לכל מי אשר בשם ישראל יכונה, את כולם קיבל האדמו"ר במאור פנים מיוחד אשר נסך כחות גם בלבבות נשברים. סבלנותו לכולם הייתה נדירה, ונבעה מתוך אהבת ישראל גדולה.

חידוש נפלא חידש האדמו"ר זצ"ל בהקשר לקריעת ים סוף, חידוש אשר מסמל את אישיותו המיוחדת והרב גוונית. דהנה בקריעת ים סוף נעמדו לישראל שתיים עשרה שבילים כשביניהם מחיצות של מי ים שעמדו לגובה, אמר האדמו"ר שדבר זה מרמז לנו שהקב"ה רוצה שנשמור על הדרך המיוחדת לנו בעבודת השם, הדרך של השבט שלנו, אך זאת בתנאי שהמחיצה ביננו לשבטים האחרים – הקהילות האחרות תהיה מחיצה שקופה דרכה ניתן להסתכל בהערצה על הקהילות האחרות, לכבד את כולם, וללמוד מכולם דברים טובים. ואכן, זו הייתה ממש דרכו המיוחדת של האדמו"ר זצוק"ל, שהיה בבחינת אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה.

הרעיון הזה של אחדות בין כל ישראל לצד שמירת המיוחדות של כל שבט רמוז גם בספירת העומר, וכפי שמביא הגה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זצוק"ל ("זרע קודש" פסח) שמטרת "ספירת העומר" ללמדנו שכל המדות חסד

לאחר חג הפסח (כ"ג בניסן) ימלאו 4 שנים להסתלקותו של כ"ק מרן האדמו"ר מקאליב זצ"ל אשר זכה לקדש שם שמים במסירות נפש במשך תשעים ושיש שנותיו.

כידוע האדמו"ר זצ"ל נרדף ועונה רבות בימי השואה האיומה רח"ל, ובאותם ימים קשים הוא הבטיח לקדוש ברוך הוא שבאם ינצל הוא יקדיש את כל חייו בכדי לדאוג שכמה שיותר יהודים יאמרו "שמע ישראל", ואכן האדמו"ר ניצל ועלה ארצה, ועל אף שאיבד את בני משפחתו וקהל עדתו המפוארת הי"ד הוא התנער מיגונו התחזק וחזק את כולם באמונה מוחלטת בקדוש ברוך הוא. אמונתו החזקה הייתה לשם דבר, והיוותה קידוש שם שמים גדול. אותו צדיק שכל חייו היו סבל, התייתם מאביו עוד לפני גיל בר מצוה ועבר לבד בתור נער את כל מדורי הגיהנום הנאצי, הוא זה אשר מבקש מאתנו בצוואתו שאף פעם לא נשאל שאלות על השגחת השם יתברך – "אבקש מכם שתרגילו את עצמכם להאמין בהשם יתברך באמונה שלמה בלי שום שאלות".

האדמו"ר זצ"ל השקיע רבות בטרחה ובממון להעברת סיפורי מאורעות השואה מתוך מבט של אמונה והשקפה טהורה.

אחד ממפעליו המפורסמים הינו ה"בר בי רב – יום שכולו תורה", רעיון נפלא ביותר אשר נוסד והופץ על ידי האדמו"ר זצ"ל והתפשט בכל רחבי תבל, ולא ניתן לשער כמה שיעורי תורה בכל העולם ניזקפים לזכותו.

תאריך הסתלקותו מסמל את מיוחדותו, מיד לאחר חג הפסח – חג האמונה, ובדיוק בתחילת ימי האבלות על

לקנות לנו אוכל ואמר: "נאכל יחד". כך זכינו ל'טיש' בבוקר יום שלישי בלי שום יארצייט, רק בשביל שלא יהיו יהודים רעבים. לאחר הסעודה ודברי תורה וברכת המזון, שאל האדמו"ר: "איך אתם חוזרים לישיבה? יש אוטובוסים?" ענה אחד הבחורים המעודכנים, שמחמת השלג עדיין אין אוטובוסים לירושלים.

"אם כך תיקחו מונית של עשרה מקומות. חבל על הזמן של לימוד תורה בישיבה", ענה האדמו"ר. "אבל זה מאוד יקר. לא כולם מסכימים לקחת נוסעים לירושלים. אין לנו כסף לספיישל מפנק כזה", ענה אחד הבחורים. האדמו"ר זצוק"ל הסתכל עלינו ואמר: "להיות בישיבה זה יותר יקר. טוב לי תורת פיך נכון בחורים יקרים?", ובלי אומר ודברים הוציא האדמו"ר 700 ש"ח ואמר: "הנה לכם כסף למונית, שתוכלו ללמוד עוד כמה שעות בישיבה". ביררנו על האפשרות לנסוע במונית לירושלים ומצאנו לאחר דקות ארוכות נהג מונית שהסכים להסיע אותנו ב600 ש"ח. באנו לאדמו"ר עם מאה השקלים הנותרים, אך הוא לא הסכים לקבל. "זה בשביל הישיבה, זו תרומה שלי לישיבה שלכם", אמר בשמחה. תוך כדי הגיעה ההסעה והאדמו"ר נופף לנו לשלום, תוך שהוא מפטיר אחרינו בהגיה חסידית כבדה: "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף". הגענו לישיבה בתוך ערימות השלג וסיכמנו בינינו שאנחנו חייבים ללמוד במקום להקים בובת שלג. כך ישבנו עשרה בחורים בבית המדרש החמים עד שעת לילה מאוחרת ולמדנו. זה היבר בי רב דחד יומא שלנו! כך למדנו אהבת תורה מהי!

יהי רצון שנזכה ללמוד מדרכו של כ"ק האדמו"ר מקאליב זצוק"ל, להתנער מכל הצרות והיסורים ולצעוק "שמע ישראל", לא להתייאש באף מצב ולהאמין באמונה שלמה שכל מה שעושה השם לטובה הוא עושה. ויחד עם זאת לאהוב כל יהודי ולהאיר פנים לכל אדם, ושתמיד נחיה ונחוש ש"טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף".

וגבורה וכו' הם במקור האחדות, ואין שלמות מידה אחת רק כשנכללת עם חברתה, למשל מידת החסד טובה רק כשיש עמה גם אכזריות על הרשעים האפיקורסים וכדומה, כמו שאמרו "כל המרחם על האכזרים סופו להתאכזר על הרחמנים" (מדרש שוחר טוב ז), וכן על זה הדרך כל מדה יכולה להיות טובה רק כשהיא מתאחדת גם עם שאר המידות.

אסיים בסיפור מופלא (הובא בספר "וקראת לשבת עונג"), וכך סיפר הרה"ג רבי אליהו אסוס שליט"א: זה היה בכ"ב אדר ה'תשס"ג. למדתי בישיבה בבית וגן ובערב תוכננה נסיעה לבני-ברק לחתונה של חבר. כבר בשעה ארבע אחה"צ האיצו בנו לצאת לכיוון בני-ברק בשל העובדה ששלג החל לרדת. "עדיף להגיע לחתונה מוקדם מאד מאשר בכלל לא", הטעימו. לקחנו את התפילין ויצאנו לבני ברק. המשכנו את הסדר בבית מדרש קרוב לאולם. כך זכינו להיות נוכחים מהחופה עד סגירת השערים. לאחר שהסתיימה החתונה מצאנו את עצמינו 'תקועים' במקום ללא כל יכולת לחזור לירושלים מכיוון שבוטלו כל נסיעות האוטובוסים מבני ברק לירושלים בשל השלג שנערם. גם לו היינו מצליחים להגיע לתחנה המרכזית בירושלים, כמעט ולא היה סיכוי להגיע משם לשכונת בית וגן. כך שמצאנו את עצמינו עשרה בחורים משנוררים מיטות בישיבות הממוקמות שם. קבענו, שניפגש כולנו בבוקר במוסדות 'קאליב' שעדיין שכנו בבני ברק. וכך התפזרנו. כולם מצאו מקום שינה. למחרת נפגשנו בשעה תשע בבוקר, כפי שקבענו. התיישבנו בבית המדרש. לפתע נכנס האדמו"ר זצוק"ל לבית המדרש. קמנו לכבודו. ניגש אלינו האדמו"ר ושאל כל אחד באופן פרטי לשמו עם ליטוף אבהי ולחיצת

יד. כששאל את כולנו: "היכן אתם לומדים?" - ענינו "בירושלים". מיד הוא שאל: "היכן אכלתם ארוחת בוקר?", ענינו במקלה: "לא אכלנו, יש שלג בירושלים ונתקענו בבני ברק". מיד הוציא האדמו"ר 200 ש"ח ושלח את הגבאי

הגיליון מוקדש

לעילוי נשמת

הגאון הגדול רבי

משה אורי לינדר

ב"ר יחיאל פישל זצ"ל

רב ומו"צ דקהילת "שערי תורה" – נוה יעקב

מחה"ס "מצות מצוה" ו"שערי לימוד" ועוד

נלב"ע ח' אדר תשפ"ג

מדברי הרב זצ"ל במכתב מיוחד למערכת "אשריכם ישראל"

שמוע שמעתי על פעלו של הרה"ג רבי שמעון גוטסמן שליט"א בהרבצת תורה ויראת שמים בקרב אחינו בני ישראל שבדרום, לאותם אנשים הרעבים גם צמאים לדבר ה' לקרבן לתורה ויראת שמים, ולמטרה זו ה"ה מו"ל עלון מלא וגדוש בדברי חיזוק למתחזקים לקרובים ולרחוקים, ומפיצו בעיקר באיזור הדרום בארץ הקודש. והנה לאחרונה אף הוציא לאור קונטרס 'מכתבי חיזוק ברוח התקופה', וזכיתי לראות את קונטרסו ונהניתי ממנו מאד גם מהתוכן הרב, שיש בו תשובות לכל מיני שאלות בהשקפה שמתעוררות לאנשים, וגם נכתבו בשפה ברורה ונעימה לפי רוח הזמן, ואשרי לו ואשרי חלקו של מזכה הרבים, ואין לתאר ואין לשער גודל העניין של זיכוי הרבים, שמלבד מה שאמרו חז"ל שאין חטא בא על ידו, גם נאמר על מזכה הרבים לתשובה ומעשים טובים שכל ברכותיו מתקיימות כאילו יצא מפי הקב"ה שנאמר להוציא יקר מזולל כפי תהי'. בברכה והוקרה להמשך הפעילות לזיכוי הרבים.

לעילוי נשמת
רחל בת אדוניהו ז"ל

לעילוי נשמת
הרה"ח ר' אברהם אריה
בן ר' מאיר שלמה פיגה ז"ל
נלב"ע ז' כסלו תשפ"ג
לעילוי נשמת
רבי יוסף בן חנינה דויאב ז"ל

לעילוי נשמת
ה"ה מרת אידל ע"ה

בת ר' חזקיהו ז"ל
נלב"ע כ"ח שבט תשפ"ג
ובנה הרה"ח ר' יקותיאל דב
בן ר' יחזקאל הלוי פרידמן זצ"ל
נלב"ע כ"ב אלול תשפ"ב

זכות זיכוי הרבים לטובת נשמת האדמו"ר מנדבורנה
הרה"ק רבי יעקב ישכר בער
בן הרה"ק רבי חיים מרדכי זצוקללה"ה זי"ע
נלב"ע ז' אדר תשע"ב
לזכות התורם, לברכה והצלחה וסייעתא דשמיא בכל מעשי ידיו

לרפואת
אליהו בן רחל

לרפואת רחל צפורה פייגא
בת ציונה צירל דבורה

קוראים יקרים!
בימים אלו אנו עומדים בס"ד לשלוח להדפסה את הגיליון לחודש
אייר ובו יריעה רחבה לכבוד הילולת
הרה"ק רבי ישעיה מקרעסטיר זצ"ל
נשמה לקבל סיפורים אישיים [רק בכתב]
וכן תרומות להגדלת ההפצה לברכה והנצחה לזכות או עילוי נשמה:

פל': 052-760-8955 פקס: 15389743208

דוא"ל: 089743208A@gmail.com

זכותו תגן עלינו ועל כל בית ישראל

תזכו למצוות